

Technische notitie Begrotingsproces 2026-2030

AB 28 oktober 2025

Inleiding

Het begrotingsproces is ingericht als één proces waarbij de kaderstelling voor de zomer plaatsvindt (via de Kadernota) en de uitwerking en vaststelling van de begroting in het najaar. De Kadernota 2026-2030 is in juli door het AB vastgesteld, waarbij uit is gegaan van het scenario "verantwoord temporiseren". Deze keuze zorgt ervoor dat ambities kunnen worden gerealiseerd in een aangepast tempo met behoud van de koers uit het bestuursprogramma en waarbij de noodzakelijke noodzakelijk hogere tariefsontwikkeling kan worden beperkt. Het tariefscenario dat in de kadernota is opgenomen, is ook op deze keuze gebaseerd.

In de opzet van de P&C cyclus is voorzien in een technische notitie. In deze notitie worden technische mutaties in het kostenniveau ten opzichte van de Kadernota weergegeven. Op deze manier wordt het AB meegenomen in de technische aanpassingen ten opzichte van de Kadernota voorafgaand aan de besluitvormende bespreking van de Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2030 (B&MR 2026-2030) in november.

De technische mutaties omvatten enerzijds de besluiten over voorstellen die sinds de vaststelling van de Kadernota door het AB en DenH zijn genomen. En anderzijds een actualisatie van de autonome ontwikkelingen. De actualisatie van de autonome ontwikkelingen is gedaan op basis van dezelfde uitgangspunten als de Kadernota, waarbij is gekeken naar recente publicaties van het CPB en actuele inzichten van marktomstandigheden (van o.a. de energiemarkt). De actualisatie van de belastingeenheden is gebaseerd op de meest recente inzichten van GBLT.

1. Mutaties netto kosten t.o.v. Kadernota 2026-2030

1.1 AB-besluiten

In de Kadernota is aangekondigd dat er in de periode tot aan de vaststelling van de B&MR 2026-2030) een aantal voorstellen aan het AB zou worden voorgelegd met financiële consequenties. In de Kadernota zijn schattingen opgenomen voor deze voorstellen, in afwachting van besluitvorming in het AB. Inmiddels heeft het AB deze voorstellen een besluit genomen. Deze besluiten, die sinds de vaststelling van de Kadernota door het AB zijn genomen, zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 1 – AB-besluiten met financiële consequenties sinds de Kadernota 2026-2030 (bedragen * € 1 mln).

AB besluiten na Kadernota en voor B&MR	Begr 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Loonsom?	Datum
Bestuur en omgeving							
Agenda biodiversiteit	0,3	0,3	0,4	0,6	0,6	Ja, deels	AB 30 sep
Herbeoordeling tabelbedrijven	0,1	0,1				Ja	AB 30 sep
Waterschapsverkiezingen	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	Ja, deels	AB 30 sep
Uitval primaire processen en weerbaarheid Zuiderzeeland	0,1					Ja, deels	AB 30 sep
Waterveiligheid							
Start Oostvaardersdijk	-	-	0,1	0,1	0,1	Nee	AB 8 jul
Voldoende en gezond water							
Gebiedsproces bodemdaling Flevoland	0,3	0,3	0,3			Nee	AB 30 sep
Flexibel en datagedreven malen	-0,4	0,1	0,1	0,1	0,1		
Schoon, gezuiverd water							
Financiën, organisatie en informatie							
Digitale strategie 2026-2030	1,2	2,0	2,2	2,7	2,9	Ja, deels	AB 30 sep
Vitaal Zuiderzeeland 2026	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	Ja	AB 30 sep
Activabeleid	0,0	-1,0	-2,0	-2,1	-1,3	Nee	AB 30 sep
Totaal besluiten AB	2,7	3,0	2,1	2,4	3,4		

Verschillen ten opzichte van inschattingen bij de kadernota

De bovenstaande voorstellen liggen voor het grootste deel in lijn met de inschattingen ten tijde van de kadernota. Er is een drietal voorstellen waarvan de inschattingen afwijken ten opzichte van de bij de kadernota 2026-2030:

- Waterschapsverkiezingen: De financiële consequenties van dit voorstel leiden in 2026 tot iets lagere kosten en in 2027 tot iets hogere kosten. Het gaat om een beperkt verschil van enkele tienduizenden euro's.
- Flexibel en datagedreven malen: Dit voorstel leidt in 2026 tot € 0,4 miljoen lagere kosten en tot € 0,1 miljoen hogere kosten vanaf 2027. Dit komt voort uit het feit dat bij de uitwerking van dit voorstel is geconstateerd dat de kosten hiervoor nagenoeg geheel moeten worden geactiveerd en niet ten laste kunnen worden gebracht van de bestemmingsreserve Windpark Hanze, zoals verondersteld bij de kadernota.
- Activabeleid: In het geactualiseerde activabeleid ligt vast, dat de financieringskosten voor HWBP projecten worden geactiveerd. Ten opzichte van de kadernota leidt dit tot lagere rentelasten in de jaren 2027-2030.

In de kadernota was daarnaast een aantal voorstellen opgenomen, waarvan verondersteld werd, dat deze voor de begroting tot besluitvorming in het AB zouden leiden, maar waarvan de huidige verwachting is dat deze niet of op een later moment worden voorgelegd aan het AB. Het gaat dan om:

- Aanvullende middelen Strategische Agenda Flevoland: Dit voorstel zal niet aan het AB worden voorgelegd. De benodigde middelen hiervoor worden gedekt uit de door het AB ter beschikking gestelde middelen voor uitvoering van het collegeplan.
- GroEIFonds – realiseren DEX-technologie op de AWZI Lelystad: Dit voorstel wordt naar verwachting op een later moment aan het Algemeen Bestuur aangeboden. De inschatting van de verwachte extra benodigde middelen zijn meegenomen bij de inschatting van kosten voor "nieuwe ontwikkelingen" (zie ook paragraaf 1.3).
- Aankoop grond AWZI Almere: Hiervoor geldt hetzelfde als voor het voorstel over het groEIFonds / DEX-technologie. Deze wordt naar verwachting op een later moment aan het Algemeen Bestuur aangeboden en de verwachte kosten hiervoor zijn meegenomen bij de inschatting van kosten van "nieuwe ontwikkelingen".

Op totaalniveau hebben de voorstellen waarover het AB besluiten heeft en de uitgestelde voorstellen ten opzichte van de kadernota een voordelig effect tussen de € 0,5 miljoen en € 2,5 miljoen per jaar. In onderstaande tabel is het effect per jaar weergegeven.

Tabel 2 – Verschillen bestuursbesluiten met inschatting kadernota (bedragen * € 1 mln).

Effect bestuursvoorstellen met inschatting Kadernota	Begr 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterschapsverkiezingen	-0,0	0,0			
Flexibel malen	-0,4	0,1	0,1	0,1	0,1
Activabeleid		-1,0	-2,0	-2,1	-1,2
Strategische agenda Flevoland	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
GroEIFonds			-0,2	-0,2	-0,2
Aankoop grond Almere		-0,0	-0,2	-0,2	-0,2
Vershil B&MR vs Kadernota ("+" is toename kosten t.o.v. Kadernota 2026-2030)	-0,5	-1,0	-2,4	-2,5	-1,6

1.2 Autonome ontwikkelingen en collegebesluiten

In de Kadernota 2026-2030 is ook een inschatting opgenomen van de autonome ontwikkelingen en collegebesluiten die in de periode tot aan de vaststelling van de Begroting 2026 en

meerjarenraming 2027-2030 zouden plaatsvinden. Sinds de Kadernota is de inschatting van deze autonome ontwikkelingen geactualiseerd.

In onderstaande tabel is weergegeven welke verschillen er zijn ontstaan ten opzichte van het beeld uit de kadernota.

Tabel 3 – Autonome ontwikkelingen en collegebesluiten sinds Kadernota 2026-2030

Autonome ontwikkelingen en collegebesluiten sinds vaststelling Kadernota (verschillen tov kadernota)	Begr 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Loonsom?
Loon- en prijsontwikkeling (inflatie)	-0,1	0,1	0,2	0,5	1,3	Nee
Actualisatie energieprijzen	-0,2	0,0	0,0	-0,0	-0,0	Nee
Meerjaren onderhoud- en beheerplan WBH	-0,1	-0,1	-0,1	-	-	Nee
Kapitaallasten	-0,9	-0,8	-0,3	0,0	-0,1	Nee
Correctie begroting Aqualysis en bijdrage HWBP	0,1	-0,4	-0,1	-0,1	-0,1	Nee
Totaal¹	-1,2	-1,2	-0,3	0,4	1,1	

(bedragen * € 1 mln)

Actualisatie loon- en prijsontwikkeling (inflatie)

Prijsontwikkeling

In de kadernota is uitgegaan van een inflatieontwikkeling van 2,7% voor 2026 en een percentage van ca 2,4% voor de jaren daarna, gebaseerd op voorspellingen van het Centraal Planbureau (CPB) en de Nederlandse Bank (DNB). In de zomer hebben beide instellingen een actualisatie gepubliceerd van de inflatieverwachting voor 2026. Deze voorspellingen liggen in lijn met de uitgangspunten van de kadernota. Er zijn daarom geen aanpassingen gedaan met betrekking tot de uitgangspunten voor prijsontwikkelingen.

Naast de inflatieontwikkeling voor 2026 was in de kadernota ook rekening gehouden met een hoger dan begrote inflatieontwikkeling van het lopende jaar 2025, dat door zou werken naar de komende jaren. In de kadernota is hiervoor uitgegaan van een inschatting van € 0,5 miljoen per jaar. Op basis van de huidige inzichten is dit bedrag neerwaarts bijgesteld naar bijna € 0,4 miljoen per jaar.

In de kadernota was verder nog geen rekening gehouden met de prijsontwikkeling over kosten van de nog te nemen besluiten. Dit is voor de begroting wel gedaan. Dit heeft een nadelig effect op de prijsontwikkeling in het meerjarig perspectief ten opzichte van de kadernota.

Op totaalniveau leidt het bovenstaande tot een voordeel op de kostenontwikkeling in de jaren 2026-2028 en een nadeel voor de jaren 2029 en 2030.

Loonontwikkeling

In de kadernota is uitgegaan van een loonontwikkeling van 4,5% voor 2026 en 4,2%-5,1% voor de jaren daarna, gebaseerd op ramingen van het CPB. Het CPB heeft in de zomer e ramingen voor de komende jaren geactualiseerd. De huidige CAO loopt tot en met 2026. Op basis van de huidige inzichten past de loonontwikkeling die samenhangt met de afspraken uit de CAO binnen de loonontwikkeling die in de kadernota is opgenomen. Voor de jaren daarna liggen voorspellingen van het CPB gemiddeld genomen in lijn met de ontwikkeling die in de kadernota is meegenomen. De uitgangspunten voor loonontwikkeling in de B&MR 2026-2030 zijn daarom niet gewijzigd ten opzichte van de kadernota. De uiteindelijke loonontwikkeling in het meerjarenperspectief hangt uiteraard mede af van het resultaat van de CAO-onderhandelingen.

Net als bij de prijsontwikkeling geldt, dat er in de kadernota nog geen rekening was gehouden met loonontwikkeling over kosten van nog te nemen besluiten. Dit heeft een nadelig effect op de loonontwikkeling in het meerjarenperspectief ten opzichte van de kadernota.

In onderstaande tabel zijn de loon- en prijseffecten ten opzichte van de Kadernota per jaar weergegeven:

Tabel 4: uitsplitsing effecten loon- en prijsontwikkeling tov kadernota 2026-2030

¹ De bedragen in bovenstaande tabel zijn afgerond op veelvouden van 100.000. Daarom kan de totaalstelling niet goed lijken. Dat heeft te maken met afrondingsverschillen.

Omschrijving	Begr 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Prijsontwikkeling tov kadernota (incl. effect over het lopende jaar 2025)	-0,1	-0,1	-0,1	0,1	0,7
Loonontwikkeling tov kadernota	-	0,2	0,3	0,4	0,6
Totaal loon- en prijsontwikkeling tov kadernota	-0,1	0,1	0,2	0,5	1,3

(bedragen * € 1 mln)

Actualisatie energieprijzen

De energiekosten maken een aanzienlijk deel uit van de totale begroting van het waterschap. De totale energiekosten voor 2026 zijn begroot op ca € 8,0 miljoen. De energiebegroting bestaat voor meer ca 95% uit elektriciteit. De energiebegroting is voor de komende jaren geactualiseerd ten opzichte van de Kadernota. Voor de kale levering van elektriciteit is daarbij (conform uitgangspunten van de Kadernota) uitgegaan van de prijzen zoals die gelden op de forward markt. Sinds de opstelling van de kadernota is er sprake geweest van een beperkte daling van de prijzen op de energiemarkt in 2026. Voor de jaren vanaf 2027 is sprake van een beperkte stijging. Daarnaast is er een beperkt voordeel op de energiebelasting. Per saldo is er in 2026 sprake van een voordeel van € 0,2 miljoen ten opzichte van de kadernota. Voor de jaren daarna zijn de verschillen ten opzichte van de kadernota beperkt tot enkele tienduizenden euro's.

Sinds 2024 neemt het waterschap de stroom af van Windpark Hanze tegen de marktprijs op het moment van afname. De uiteindelijke energiekosten in 2025 en de jaren daarop hangen daarmee voor een belangrijk deel van de ontwikkeling van de omstandigheden in de energiemarkt. De omstandigheden in de energiemarkt zijn aan verandering onderhevig en dat kan invloed hebben op de uiteindelijke energiekosten in de komende jaren.

Meerjaren onderhoud- en beheerplan WBH

In het AB voorstel over de versterking van de IJsselmeerdijk is aangegeven, dat de kosten voor de instandhouding van de dijk gedurende de werkzaamheden worden uitgevoerd door de aannemer en zijn meegenomen in de totale investeringsraming. Het meerjaren beheer- en onderhoudsplan van waterbeheer is hierop geactualiseerd.

Actualisatie investeringsplanning

De investeringsopgave in de komende jaren is omvangrijk en de investeringsuitgaven zullen de komende jaren aanzienlijk hoger liggen dan de niveaus van de afgelopen jaren. Bij de kadernota is ook aangekondigd, dat de investeringsplanning voor de opstelling van de begroting nog een keer tegen het licht gehouden zou worden, op basis van actuele inzichten en vanuit het perspectief van de realiteit/haalbaarheid. Hieruit komt naar voren dat de uitgaven van een aantal investeringen in de planning naar achteren is verschoven. Het gaat dan onder andere om:

- Een verschuiving in het verwachte uitgavenpatroon van renovatie en verduurzaming van de AWZI Almere.
- Verschuivingen in de uitgaven van de vervanging van transportstelsels in de gemeenten Almere en Urk.

Daarnaast is het uitgavenpatroon voor de IJsselmeerdijk geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten, wat o.a. leidt tot een verlaging van de verwachte uitgaven in 2026. Daarbij is (conform AB voorstel) ook rekening gehouden met het aanbestedingsresultaat.

Deze verschuivingen betreffen overigens verschuivingen van uitgavenplanningen, die geen effect hebben op de realisatie van de doelstellingen. In de hierboven genoemde voorbeelden van de AWZI Almere en de transportstelsels van Urk Almere is de ingebruiknamedatum ook niet naar achteren geschoven.

Tot slot zijn enkele kleinere investeringen geactualiseerd op basis van recente inzichten / inspecties. Zo is o.a. een renovatie van gemaal Leeghwater toegevoegd aan de investeringsplanning en zijn geplande werkzaamheden aan de gevel van het hoofdkantoor naar achteren geschoven.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe het totale investeringsvolume zich verhoudt tot de geplande investeringsuitgaven van de kadernota. Voor HWBP projecten is hierbij rekening gehouden met het eigen projectgebonden aandeel van 10%.

Tabel 5: Geraamde investeringsuitgaven B&MR 2026-2030 tov KN 2026-2030 (bedragen * € 1 mln)

Omschrijving	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Totaal 2025- 2030
Kadernota 2026-2030	37,7	58,7	36,1	20,1	18,3	14,9	185,8
B&MR 2026-2030	28,3	56,6	42,6	23,1	17,4	16,6	184,6
Vershil	-9,4	-2,1	6,5	3,0	-0,9	1,7	-1,2

De uitgangspunten voor de rente zijn niet gewijzigd ten opzichte van de kadernota. Wel heeft het waterschap in juni een aantal nieuwe langlopende leningen afgesloten tegen een lager percentage dan 3,5%. Dit levert een rentevoordeel op dat oploopt naar € 0,1 miljoen per jaar. Voor nieuwe langlopende leningen is uitgegaan van een percentage van 3,5%.

Door de verschuiving van investeringsuitgaven naar latere jaren ontstaat er ten opzichte van de kadernota een voordelig effect in de kapitaallasten van ca. € 0,9 miljoen in 2026 dat afneemt naar € 0,3 miljoen in 2028. In 2029/2030 zijn de kapitaallasten vergelijkbaar met de kadernota.

Correctie begroting Aqualysis en bijdrage HWBP

Bij de uitwerking van de begroting is gebleken dat de opgenomen bedragen in de kadernota voor het HWBP en de begroting van Aqualysis moeten worden gecorrigeerd. In 2026 heeft dit een nadelig effect van € 0,1 miljoen. In 2027 en verder is sprake van een voordelig effect (van respectievelijk € 0,4 miljoen in 2027 en € 0,1 miljoen per jaar in latere jaren).

1.3 Nieuwe ontwikkelingen

In de kadernota is voor het bepalen van de tariefsontwikkeling ook rekening gehouden met een inschatting van kosten voor beleidsontwikkelingen, waarvan besluitvorming wordt voorzien ná vaststelling van de Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2030, maar die mogelijk wel financiële consequenties kunnen hebben voor het kostenniveau in de planperiode. Hierbij valt onder andere te denken aan onderwerpen als weerbaarheid tegen uitval van primaire processen en circulariteit. Het gaat hierbij nadrukkelijk om een inschatting van kosten die passen binnen de doelstellingen van het waterschap.

In paragraaf 1.1 is beschreven dat de besluitvorming over de grondaankoop van Almere en het groeifonds (vwb de realisatie van de DEX-technologie) zal plaatsvinden na vaststelling van de B&MR 2026-2030. De inschatting van de verwachte extra benodigde middelen zijn meegenomen bij de inschatting van kosten voor "nieuwe ontwikkelingen".

1.4 Totaalbeeld netto kosten

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de kostenontwikkeling er op totaalniveau uit ziet in relatie tot de Kadernota.

Tabel 6 – Netto kosten Begroting 2026 en meerjarenraming 2026-2029 versus Kadernota 2026-2030

Omvang netto kosten	Begr 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Kadernota 2026-2030	124,3	135,1	143,1	149,2	159,0
AB-Besluiten	-0,5	-1,0	-2,4	-2,5	-1,6
Autonome ontwikkelingen en DenH besluiten	-1,2	-1,2	-0,3	0,4	1,1
Actualisatie nieuwe ontwikkelingen	-	0,0	0,4	0,3	0,3
Diversen en afronding			-0,1		-0,1
Concept Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2030	122,6	132,9	140,7	147,4	158,7
<i>Vershil met kadernota 2026-2030</i>	<i>-1,7</i>	<i>-2,2</i>	<i>-2,4</i>	<i>-1,8</i>	<i>-0,3</i>

(bedragen * € 1 mln)

Bovenstaande tabel laat zien dat de netto kosten over de hele planperiode lager uitvallen dan de kadernota. In het begrotingsjaar 2026 is de kostenontwikkeling € 1,7 miljoen lager. Deze lagere kostenontwikkeling komt voor het grootste deel voort uit actualisatie van de investeringsplanning (lagere kapitaallasten) en de vaststelling van het activabeleid, waarin de keuze vastligt om de financieringskosten van HWBP projecten te activeren.

Net als in de Kadernota moet ook hier benadrukt worden, dat de kostenontwikkeling voor de komende jaren in de huidige macro-economische omstandigheden onzeker/ moeilijk voorspelbaar blijven. Wijzigingen in de macro-economie, (energie)marktomstandigheden en geopolitieke situatie kunnen aanzienlijke invloed hebben op de kosten- en lastendrukontwikkeling. Ook ontwikkelingen in de belastingeenheden (bijvoorbeeld voortkomend uit het realiseren van de woningbouwopgave) kunnen invloed hebben op de lastendrukontwikkeling.

2. Mutaties in de loonsom sinds de Kadernota

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de mutaties van de loonsom op basis van de ontwikkelingen en genomen besluiten sinds de vaststelling van de Kadernota.

Tabel 7: mutaties in de loonsom ten opzichte van de Kadernota 2026-2030

Autonome ontwikkeling / besluit	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Hogere loonontwikkeling vanwege indexatie	-	0,2	0,3	0,4	0,6
Heffingstechnologie	0,1	0,1	-	-	-
Agenda biodiversiteit	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Verkiezingen	0,0	0,0	-	-	-
Uitval primaire processen / weerbaar ZZL	0,0	-	-	-	-
Flexibel malen	-0,4	-	-	-	-
Digitale strategie 2026-2030	1,2	2,0	2,2	2,7	2,9
Vitaal Zuiderzeeland 2026	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
Totaal	2,2	3,5	3,7	4,3	4,7

(bedragen * € 1 mln)

3. Actualisatie belastingeenheden

De ontwikkeling van de belastingeenheden zijn gebaseerd op cijfers van GBLT en ziet er voor 2026 als volgt uit:

Tabel 8 – Ontwikkeling belastingeenheden

Belastingeenheden	Begroting 2025	Begroting 2026
<u>Watersysteemtaak</u>		
Aantal ingezetenen (huishoudens)	180.600	182.800
WOZ-waarde gebouwd - woningen (* 1 miljard)	71,7	80,3
WOZ-waarde gebouwd – niet woningen (* 1 miljard)	10,2	11,4
Ongebouwd wegen (aantal ha)	3.800	3.800
Ongebouwd overig (aantal ha)	102.000	101.700
Natuurterreinen (aantal ha)	118.200	118.400
Verontreinigingsheffing (aantal v.e.)	13.600	14.100
<u>Zuiveringstaak</u>		
Zuiveringsheffing woningen (aantal v.e.)	429.300	432.400
Zuiveringsheffing bedrijven (aantal v.e.)	151.400	155.800 ²
<u>Kwijtschelding</u>		
Watersysteemtaak (aantal huishoudens)	7.900	8.000
Zuiveringstaak (aantal v.e.)	16.400	16.500

GBLT heeft mede op basis van de laatste inzichten van de aanslagoplegging de eenheden geactualiseerd voor de begroting 2026. De meest opvallende wijzigingen zijn te zien bij de ontwikkeling van de WOZ-waarde gebouwd en de zuiveringsheffing bedrijven.

De waardeontwikkeling van woningen en niet woningen laat in 2026 een aanzienlijke stijging zien ten opzichte van 2025. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat de WOZ-waarde in 2025 op basis van de aanslagoplegging hoger is dan begroot voor dit jaar. Dit heeft onder andere te maken met een hoger dan begrote WOZ-waarde stijging van woningen en een toename van de WOZ-waarde van bedrijven (o.a. windmolens). Daarnaast is de inschatting dat verwacht wordt de WOZ-waarde van woningen in het begrotingsjaar 2026 aanzienlijk zal stijgen. Rekening is gehouden met een waardestijging van woningen van 10%³.

Bij de zuiveringsheffing bedrijven is een toename te zien in het aantal vervuilingseenheden. Dit is gebaseerd op de meest recente inzichten van de aanslagoplegging 2025. De toename van het aantal huishoudens en de zuiveringsheffing woningen heeft te maken met de groei van het aantal woningen in ons beheergebied. Deze groei is iets minder hoog dan verondersteld bij de kadernota.

² In 2026 zal, als gevolg van het nieuwe belastingstelsel circa 3.000 vervuilingseenheden voor bedrijven niet meer via een belastingaanslag worden opgelegd, maar zullen kosten via een privaatrechtelijke overeenkomst (met een reguliere factuur) in rekening worden gebracht. Dit betreffen bedrijven die een rechtstreeks lozen op een van de AWZI's (de zgn. "separate lozers"). Het genoemde aantal van 155.800 is inclusief deze 3.000 vervuilingseenheden.

³ Deze waardestijging heeft betrekking op de stijging van de woningwaarde van peildatum 1-1-2024 (begrotingsjaar 2025) naar peildatum 1-1-2025 (begrotingsjaar 2026).

4. Actualisatie tariefontwikkeling op basis van het tariefscenario

Uitgangspunten Kadernota 2026-2030

In de Kadernota liggen de uitgangspunten vast voor het tariefscenario. Samengevat zijn dit de volgende punten:

- Het waterschap kiest voor het scenario "verantwoord temporiseren" in de taakuitvoering.
- Toekomstbestendigheid is uitgangspunt. Het tariefscenario is gericht op behoud van de gezonde financiële positie en de financiële weerbaarheid van het waterschap.
- Voor het realiseren van de opgaven zijn forse investeringen nodig en dit leidt tot structureel hogere kosten. De ontwikkeling van de kosten en benodigde opbrengsten vraagt om een scenario dat recht doet aan deze opgaven, met oog voor uitvoerbaarheid én lastendrukontwikkeling, waarbij het tarief volgend blijft op de taak.
- De macro-economische onzekerheden blijven lastig voorspelbaar en onze projecten worden omvangrijker en complexer. Vanuit het oogpunt van weerbaarheid, is het wenselijk om een tariefscenario vast te stellen, waarbij het waterschap in staat is om te sturen op een reservepositie die zich aan het eind van de planperiode naar het midden van de bandbreedte begeeft.
- De reservepositie bevindt zich aan de onderkant van de bandbreedte uit het reserve- en schuldenbeleid (25% - 40% van de begrotingsomvang). Het waterschap kiest ervoor om tijdelijk een lagere reservepositie te accepteren (minimaal 20%), maar vindt het belangrijk dat de reservepositie in de tweede helft van de planperiode toegroeit naar het midden van de bandbreedte. Daarmee wordt een stabiele lastendrukontwikkeling mogelijk gemaakt zonder de tarieven in het eerste jaar extra te moeten verhogen.

In de kadernota is de lastendrukontwikkeling op basis van deze uitgangspunten indicatief uitgerekend. Voor 2026 kwam dit neer op een stijging lastendruk van ca. 11% voor huishoudens en agrarische bedrijven. Voor agrarische bedrijven kwam de indicatieve stijging uit op 12,6%. Op basis hiervan kwam de reservepositie in de eerste jaren van de planperiode rond het hierboven genoemde minimum van 20% te liggen, waarna deze, conform de uitgangspunten voor het tariefscenario doorgroeide naar het midden van de bandbreedte aan het eind van de planperiode.

In de Kadernota is aangekondigd, dat er in oktober (in deze technische notitie) een overzicht zou worden aangeboden van de werkelijke financiële consequenties van bestuursbesluiten, nieuwe autonome ontwikkelingen en mutaties in de eenheden. Op basis hiervan, en de hierboven genoemde uitgangspunten, kan de definitieve tariefontwikkeling worden berekend en opgenomen worden in de Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2030 die in november ter vaststelling aan het AB wordt aangeboden.

Actualisatie tariefontwikkeling

De geactualiseerde kostenontwikkeling laat een lager kostenniveau zien dan geraamd in de kadernota. Wanneer op basis van de uitgangspunten voor het tariefscenario de tariefontwikkeling wordt doorgerekend, komt dit voor de watersysteemheffing uit op een stijging van 11,5% in 2026 en voor de zuiveringsheffing op een stijging van € 7,00. In de kadernota werd een stijging van 12,5% voorzien voor de watersysteemtaak en +€ 8,50 voor de zuiveringstaak. De lagere tariefontwikkeling is een direct gevolg van het lagere kostenniveau. Deze stijgingen leiden tot een lastendrukstijging voor huishoudens en industriële bedrijven van ca. 9,5%. Voor agrarische bedrijven komt de lastendrukstijging uit op 11,6%.

In onderstaande tabel is weergegeven wat dit betekent voor de inzet van de egaliseriereserve en de totale reservepositie. Een negatief getal betreft een onttrekking. Een positief getal komt overeen met een dotatie aan de reserve.

Tabel 9: overzicht inzet egalisereserve per taak en ontwikkeling totale reservepositie

Tariefscenario	Inzet reserve 2026	inzet reserve 2027-2030	saldo ("gat") kosten / heffingen in 2030 (positief: kosten > heffing)	Reserveomvang einde planperiode (circa) (exc.I resultaat 2025)	Reservepositie einde planperiode als % begrotingsomvang	Voldoet aan uitgangspunten Kadernota?
Zuivering: +7,00 in 2026, +6,00 tot +€ 9,00 in de jaren daarna	-2,6	-10,7	-6,1	50,5	32%	
Systeem: +11,5% in 2026, daarna +7% tot +11%	1,4	-13,8	-3,7			

5. Actualisatie lastendruk

Op basis van de tariefsontwikkeling en de eenheden die hierboven zijn weergegeven, ziet de lastendrukontwikkeling per categorie er als volgt uit:

Tabel 10: lastendrukontwikkeling per categorie

categorie	Stijging lastendruk (zuivering +7,00, systeem +11,5%)
Eenpersoons huishouden met huurwoning	9,7%
Eenpersoons huishouden met koopwoning	9,4%
Meerpersoons huishouden met huurwoning	9,4%
Meerpersoons huishouden met koopwoning	9,3%
Agrarisch bedrijf	11,6%
Industrieel bedrijf	9,3%
Natuurorganisatie	-14,0%
Woningbouwcorporatie	9,0%

Zoals hierboven genoemd is in de kadernota is een indicatieve lastendrukontwikkeling opgenomen van 11% voor huishoudens en 12,6% voor agrarische bedrijven. De lagere kostenontwikkeling dan de kadernota leidt ertoe dat de lastendruk bij de begroting ca 1% tot 1,5% lager is dan voorzien bij de kadernota.

De lastendrukontwikkeling komt bij de agrarische bedrijven (+11,6%) hoger uit dan bij de huishoudens, omdat de lastendruk van agrarische bedrijven voor het grootste deel wordt bepaald door de watersysteemheffing en omdat er bij de agrarische bedrijven, in tegenstelling tot de huishoudens, geen sprake is van groei van eenheden.

De lastendrukontwikkeling bij natuurorganisaties is negatief, vanwege het feit dat er in de kostentoedeling sprake is van een lager kostenaandeel voor natuur.